

Film Matura (Bacalaureat) je Cristianu Mungiuju prinesel nagrado za najboljšega režiserja, ki si jo je delil z Olivierjem Assayasom. DOUMENTACIJA ENKVENA

CANNES 2016

Ob koncu grenak priokus

69. canski festival je končan, nagrajeni filmi pa kažejo, da je bila žirija, ki jo je vodil avstralski režiser George Miller, pri odločanju hudo razklana.

✎ Simon Popek, Cannes

Občutke po letošnjem 69. canskem filmskem festivalu bi lahko strnili tudi takole: imel je zelo dober tekmovalni program in obupno žirijo. George Miller je s po štirimi sožirantkami in sožiranti napaberkoval tako nevsakdanjo kolekcijo nagrajencev, da je mogoče potegniti le eno logično ugotovitev: žirija je bila hudo razklana.

Uradni Cannes načeloma podeli palme v sedmih kategorijah in občutki letos, milo rečeno, porajajo veliko razočaranje, sploh ker je bil letošnji tekmovalni program morda najboljši v zadnjih 24 letih, odkar spremljam festival. Med enaindvajsetimi kandidati jih je bilo vsaj osem ali devet takih, ki bi si zaslužili eno od visokih nagrad. Žirija se je strinjala samo v primeru Loacheve socialne drame *Jaz, Daniel Blake*, ki je nazadnje zmagala, in *Mature* (Bacalaureat) Cristiane Mungia, ki si je z Olivierjem Assayasom (Osebnostilistka, *Personal Shopper*) delila nagrado za najboljšega režiserja.

Ne gre zgolj za osebne preference (in kaprice) podpisanega, letos je med kritiško srenjo prevladal splošni konsenz (kar je redek pojav), ki je poleg naštetih dveh kot vrhunec prepoznal vsaj še filme Cristija Puija (*Sieranevada*), Maren Ade (*Toni Erdmann*), Kleberja Mendonca Filha (*Aquarius*), Jima Jarmuscha (*Pater son*) in Paula Verhoevena. Slednji je

z mojstrovino *Ona* (*Elle*), drzno, kontroveržno mešanico trilerja in črne komedije na temo posilstva in maščevanja, pretresel zbrano stroko in napovedal enega najboljših filmov leta, o katerem se bo zavoljo moralne dvoumnosti in režiserjeve karakteristične transgresivnosti govorilo in pisalo vsaj toliko kot leta 1991 o *Prvinskem nagonu*.

Moralka versus filmske kvalitete

Millerjeva žirija je po eni strani gradila problemske filme, ki obdelujejo pomembne družbenopolitične teme, denimo katastrofalno stanje v britanskem socialnem sistemu (Loach), vsenavzočo malo korupcijo in klientelizem v romunski družbi (Mungiu) ali podkupljivost in amo-

orge Miller lastno kariero zgradil na virtuoznem filmskem eskapizmu.

Z dvema nagradama za *Trgovskega potnika* (*The Salesman*) iranskega režiserja Asgharja Farhadija, čigar igralec Shahab Hosseini je bil nagrajen za moško vlogo, sam pa za najboljši scenarij, se je lažje sprijazniti. Farhadijev scenarij je bil dejansko najbolj »kompleksen« in komplicira-

Občutke po letošnjem 69. canskem filmskem festivalu bi lahko strnili tudi takole: imel je zelo dober tekmovalni program in obupno žirijo.

Verhoevenov film *Ona* (*Elle*) je drzna, kontroverzna mešanica trilerja in črne komedije na temo posilstva in maščevanja, ki je pretresla zbrano stroko in napovedala enega najboljših filmov leta, o katerem se bo govorilo in pisalo vsaj toliko kot leta 1991 o *Prvinskem nagonu*.

ralnost filipinske policije (*Ma'Rosa Brilla*ta Mendoze, nagrajena je bila igralka Jaclyn Jose), po drugi pa razvlečene, vsaj uro predolge (nagrada žirije za *American Honey* Andree Arnold) ali pretenciozne in histerične polizdelke, kot je *Samo konec sveta* Xavierja Dolana. Diskrepanca med favoriziranjem moralke in sporočilnih filmov ter ignoriranjem kinematografskih vrlin je še toliko bolj presenetljiva, ker je predsednik žirije Ge-

no vijugast v vsej festivalski ponudbi, čeprav mu fabulativno preoblike in kopicenje naključij nazadnje že škodita. Impresivnih moških vlog letos pravzaprav ni bilo v nasprotju z ženskimi, ki so kar kipele iz skoraj vsakega filma; Isabelle Huppert (*Ona*), Sonia Braga (*Aquarius*) in Sandra Hüller v filmu *Toni Erdmann* so veljale za glavne kandidatke. Toni ju Erdmannu nemške režiserke Maren Ade, ki mu je znamenita kritiška lestvica Screen Internationala podelila najvišjo povprečno oceno vseh časov (3,7 od 4), je manjše moralno zadoščenje z diplomom za najboljši film prinesla žirija mednarodnega kritiškega združenja Fipresci.

Po koncu festivala zdaj ostaja grenak priokus; dobili smo sijajno letino drznih, inovativnih, tudi kontroverznih filmov, ki bodo obveljali za poražene. A nesporazum med žirijo in kritiko ni v Cannesu nič novega. Bomo preživeli, dobri filmi v spominu ostanejo ne glede na to, ali so nagrajeni ali ne. x